

GUERRA CIVIL

QUAN TOCAVEN LES SIRENES

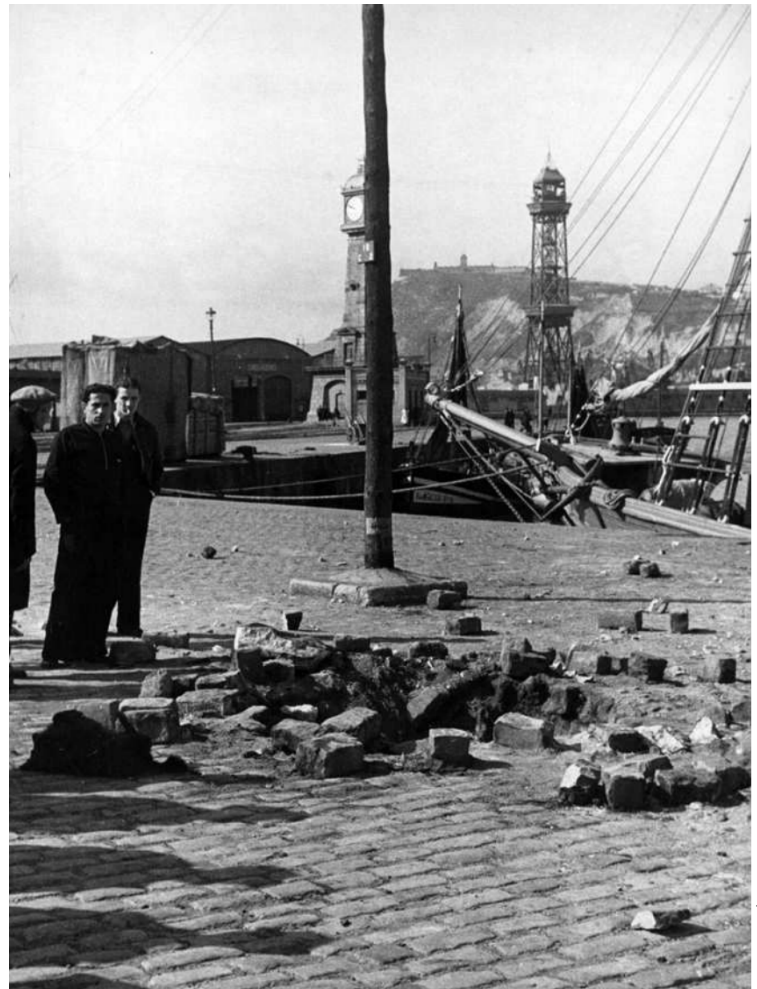
EL PORT DE BARCELONA, COM A PUNT ESTRATÈGIC DE LA CIUTAT, VA VIURE DIVERSOS BOMBARDEJOS AL LLARG DEL CONFLICTE.

DURANT LA GUERRA CIVIL, el port de Barcelona va viure un dels períodes més foscos de la seva història. Aquesta infraestructura tenia una importància estratègica de primer ordre per a la República: pel port arribaven i es distribuïen subministraments bàsics per a la guerra i la supervivència de la rereguarda. El 17 de novembre del 1936, la Junta de Burgos va enviar un comunicat al govern britànic, avisant-los de les seves intencions: *“Sabemos que en Barcelona se ha desembarcado y se pretende continuar desembarcando material de guerra (...). Los fascistas españoles estamos decididos a impedir este tráfico por todos los medios. SI ES NECESARIO DESTRUIREMOS EL PUERTO DE BARCELONA”*.

Segons l'historiador Oriol Dueñas, el primer atac que va patir el port va ser el novembre del 1936: el vaixell Canàries va disparar vint-i-un trets sobre les instal·lacions. El gener i el febrer del 1937, s'hi van adreçar més atacs des del mar, que tenien com a objectiu els dipòsits de nafta i de combustible i alguns petroliers. Malgrat que les pèrdues no van ser significatives, la Comissaria General d'Ordre Públic va emetre un comunicat: *“Considerando zona de guerra todo el puerto de Barcelona (...), queda rigurosamente prohibido fotografiar y sacar ninguna vista del citado puerto”*.

El primer atac aeri

Ara bé, el canvi més significatiu es va produir el 18 d'abril del 1937, quan el port va patir el primer atac aeri. Els danys materials i humans van ser considerables: tres víctimes i vint ferits. A partir del 29 de maig, quan es va produir el segon atac aeri, i sobretot a partir de la creació, a Mallorca, del Falchi delle Baleari, un grup de bombarders, les ofensives

ARXIU FOTOGRÀFIC DE BARCELONA

van incrementar de manera significativa, fins al punt que les autoritats van decidir desallotjar el barri de la Barceloneta.

Encara, però, havia de venir el pitjor. L'any 1938, el port, ja molt malmès, va patir atacs pràcticament diaris; fins i tot, diversos en una sola jornada. Un dels cops més durs, ja que els bombardejos dels dies 16, 17 i 18 de març van afectar sobretot el centre de la ciutat, va ser el 21 d'octubre, amb un balanç de vint-i-quatre morts i quaranta ferits. Fins al 25 de gener del 1939, vigília de l'entrada de les tropes franquistes a Barcelona, van ploure bombes al port.

Els darrers mesos, l'objectiu eren sobretot vaixells que podien descarregar material. Entre el 10 de novembre del 1936 i el 25 de gener del 1939, el port va ser bombardejat noranta-cinc vegades. Els edificis i els molls estaven inservibles i hi havia desenes de naus enfonsades. Les mateixes autoritats franquistes van definir l'escena com *“un lamentable cuadro de desolación”*. Econòmicament, fins a la dècada dels seixanta, el port no va recuperar el trànsit mercantil del 1929.

ANTONI CASINOS
Autor del blog
envisitadecortesia.com

HO SABIES?
**Els refugis
antiaeris**

**Les obres de
construcció dels
primers refugis
antiaeris al port**

**de Barcelona no
es van iniciar fins
l'octubre del 1938,
quan treballar era**

**perillós a causa dels
bombardejos diaris i
mancava material.
El 9 de gener del**

**1939, una bomba va
caure al refugi del
Moll d'Espanya i el va
destrassar.**